

Ärendenummer / Referens
S2024/01907

Vår referens
Emilia Wikström Melin

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

E-post
emilia.wikstrom-melin@seko.se

Telefon
072-553 17 41

Sekos yttrande gällande ”Ökad trygghet och säkerhet på särskilda ungdomshem och LVM-hem” (Ds2024:26)

Seko har fått möjlighet att yttra sig kring förslagen i Ds2024:26 – ”Ökad trygghet och säkerhet på särskilda ungdomshem och LVM-hem”. Seko anser att de föreslagna åtgärderna är nödvändiga för att garantera trygghet och säkerhet med tanke på den ansträngda situationen som SiS befinner sig i. Nedan följer Sekos yttrande.

Sekos bild av nuläget inom SiS

Seko vill inleda med att beskriva hur vi ser på nuläget inom SiS. Först och främst vill vi lyfta den akuta platsbristen som råder inom LVU och LSU. Den 13 januari 2025 stod 52 barn och unga i kö för en placering. Som mest stod 91 barn och unga i kö för placering i mitten av november 2024. Den akuta platsbristen inom LVU och LSU påverkar även tillgången till platser inom LVM, eftersom vissa platser där måste tas i anspråk av ungdomar. Detta leder till att vuxna som behöver placering och vård inom LVM istället hamnar på ett HBV-boende.

SiS arbetar sedan ett antal år tillbaka med olika säkerhetsnivåer på avdelningarna inom ungdomsvården. Platsbristen har dock lett till att ungdomar inte alltid kan placeras på boenden med rätt säkerhetsnivå. Ungdomar med ett högt våldskapital kan till exempel placeras på avdelningar med för låg säkerhet.

Under de senaste åren har det gjorts stora satsningar på säkerheten inom SiS vilket är bra. Dock anser Seko att det har saknats liknande satsningar på det som är SiS kärnuppdrag, nämligen vård och behandling. God säkerhet är nödvändig för att kunna utföra vård och behandling, men det behövs också att SiS verksamhet fylls med innehåll. Annars riskerar institutionerna bara att bli tryckkokare som förr eller senare exploderar.

Sekos bild är att SiS under många år legat ett eller ett par steg efter samhällsutvecklingen i sin verksamhet. Myndigheten har arbetat reaktivt snarare än proaktivt.

Sekos synpunkter om förslagen

Utifrån Sekos ovan presenterade bild av nuläget inom SiS anser vi att de förslag som presenteras i Ds2024:26 är nödvändiga. Seko anser att om förslagen genomförs kommer de ha en positiv påverkan på tryggheten och säkerheten på SiS-institutionerna, både för klienterna och för personalen.

Vi välkomnar förslaget att införa en möjlighet att tillfälligt besluta om avskildhet vid allvarliga ordnings- eller säkerhetsproblem, såsom hot eller våld. Detta är en nödvändig åtgärd som kan ge personalen verktyg att hantera akuta situationer på ett

Seko, Service- och kommunikationsfacket

Box 1105, 111 81 Stockholm
Besök: Hagagatan 2
Hemsida: www.seko.se

Telefon: 08-791 41 00
Telefax: 08-21 89 53
E-post: seko@seko.se

Organisationsnummer: 802004-5509
Plusgironummer: 58-8

strukturerat och rättssäkert sätt. De föreslagna förändringarna som möjliggör rutinmässiga kropps- och rumsvisitationer anser Seko är åtgärder som kan vara viktiga verktyg för att hålla institutionerna fria från vapen, narkotika och andra farliga föremål.

Förslaget att införa elektronisk övervakning vid vissa specifika situationer är ett steg framåt när det gäller att kombinera säkerhet med möjligheter till ökad frihet för de som vårdas och anpassning till samhället.

Förslaget om allmän inpasseringskontroll på ungdomshem med högre säkerhetsnivå är också en välkommen åtgärd. Precis som de andra förslagen tror Seko att det kan bidra till en tryggare arbetsmiljö genom att minska förekomsten av otillåtna och farliga föremål på institutionerna samt minska möjligheterna för otillåten påverkan.

En del av förslagen föreslås gälla endast på de institutionerna med en högre säkerhetsklass. I grunden anser Seko detta vara något positivt, alla ingrepp mot den personliga integriteten ska ske utifrån principen om proportionalitet. Men som vi nämner ovan har den akuta platsbristen inom SiS lett till att barn och unga med ett högt våldskapital placerats på avdelningar med lägre säkerhetsklass än vad de egentligen borde. Seko menar därför att det är viktigt att utvärdera de föreslagna åtgärderna så att de möter behoven på rätt sätt.

Vidare menar Seko att det är viktigt att det blir tydligt både för klienter och personal när och hur de föreslagna särskilda befogenheterna ska användas. Detta för att säkerställa en likvärdig tillämpning som också är rättssäker och går att använda i praktiken. Seko vill också framhålla vikten av att de föreslagna åtgärder implementeras på ett sätt som inte medför orimlig arbetsbörda för personalen eller ytterligare belastning på redan pressade arbetsförhållanden. Det är därför viktigt att det finns en tydlig plan för utbildning och resurstilldelning vid genomförandet av förslagen.

Vänliga hälsningar

Seko, Service- och kommunikationsfacket

Gabriella Lavecchia
Förbundsordförande

Emilia Wikström Melin
Utredare